

- ♦ Głos Regionalistów
- ♦ UWAGA ROLNICY _____ 3
- ♦ Zima pokazała pazury _____ 3
- ♦ Wielkanoc zaklęta... _____ 4

Wesołego Alleluja! Tradycje i obyczaje świąteczne

Okres przygotowania duchowego do świąt, wyciszenia, skupienia i przeżywania męki Chrystusa rozpoczyna Niedziela Palmowa obchodzona w Polsce od średniowiecza (zwana też Kwietną lub Wierzbą). W kalendarzu chrześcijańskim jest to święto ruchome przypadające na 7 dni przed Wielkanocą - rozpoczyna Wielki Tydzień. Zostało ustanowione na pamiątkę przybycia Chrystusa do Jerozolimy. Według obrzędów katolickich tego dnia wierni przynoszą do kościoła palemki, symbol odradzającego się życia. Bogate tradycje ma wykonywanie palm wielkanocnych. Tam, gdzie szczególnie zachował się ten zwyczaj, odbywają się coroczne konkursy na najdłuższą i najpiękniej wykonaną palmę. Osiągają one wysokość kilkunastu metrów i muszą samodzielnie stać. Zrobione z wikliny, nie mogą zawierać żadnych metalowych części. Zdobione są baziami i kwiatami z bibuły. Tradycją Niedzieli Palmowej była procesja z Jezusem Palmowym, zachowana obecnie jedynie w Tokarni koło Myślenic na

Podkarpaciu. Na osiołku wożono figurę Jezusa, za którą podążał tłum. Nieistniejącym już zwyczajem są Pucheroki, przebierańcy, odwiedzający domy rano w Niedzielę Palmową.

Palma wielkanocna lub zastępująca ją gałązka wierzbowa jest tradycyjnym symbolem Niedzieli Palmowej. Tradycyjne palmy wielkanocne przygotowuje się z gałązek wierzy, która w symbolice kościoła jest znakiem zmartwychwstania i nieśmiertelności duszy. Obok wierzy używano również gałązek malin i porzeczek. Ścinano je w Środę Popielcową i przechowywano w naczyniu z wodą, aby puściły pąki na Niedzielę Palmową. W trzpień palmy wplataną również bukszpan, barwinek, borówkę, cis i widłak.

Z palmami wielkanocnymi wiąże się wiele ludowych zwyczajów i wierzeń: poświęcona palma chroni ludzi, zwierzęta, domy, pola przed czarami, ogniem i wszelkim złem, połykanie bazi zapobiega bólowi gardła i głowy, a sproszkowane kotki dodawane do naparów z ziół mają moc

uzdrawiającą. Bazię z poświęconej palmy zmieszane z ziarnem siewnym podłożone pod pierwszą zaoraną skibę zapewnią urodzaj, krzyżyki z palmowych gałązek zatknięte w ziemię bronią pola przed gradobiciem i burzami, wystawiane podczas burzy w oknie chronią dom przed piorunem. Poświęconą palmą należy pokropić rodzinę, co zabezpieczy ją przed chorobami i głodem, uderzenie dzieci wityką z palmy zapewnia zdrowie. Wysoka palma przyniesie jej twórcy długie i szczęśliwe życie, piękna zaś, sprawi, że dzieci będą dorodne.

Tradycją Niedzieli Palmowej obchodzonej w Bychawie być może już niedługo stanie się uroczysta procesja, zmierzająca ulicami miasta do kościoła na główną Mszę św., tzw. sumę. Podczas procesji wszyscy jej uczestnicy trzymają w dłoniach palmy, niektórzy, własnego wykonania. W tym roku wielkością i bogactwem materiałów i barw wykorzystanych do wyrobu palm zaskoczyli nas uczniowie Gimnazjum Nr 1 w Bych-

dokończenie na str. 2

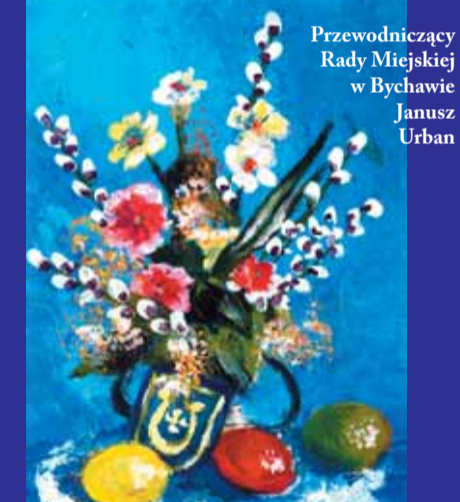

**Najserdeczniejsze życzenia
zdrowych, radosnych
i spokojnych Świąt Wielkiej Nocy,
smacznego jajka, mokrego dyngusa,
a także odpoczynku w rodzinnym
gronie życia**

Burmistrz Bychawy
Andrzej Sobaszek

**Z okazji Świąt Wielkanocnych
życzę wszystkiego tego, co od Boga
pochodzi. Oby skrzydła wiary
przykryły kamienie zwątpienia
i uniosły serca ponad przemijanie.**

Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Bychawie
Janusz
Urban

Gdzie...? W Bychawskim Centrum Kultury w dniu 20 marca podczas wystawianego przez młodzież Misterium Męki Pańskiej. Umarł i Zmartwychwstał. Po co...? Aby raz jeszcze przypomnieć o istocie zbliżających się świąt. Młodzież już po raz drugi przedstawiła wszystkim zgromadzonym na sali widowiskowej interpretację wydarzeń sprzed prawie 2000 lat.

Jak wyglądało w tym roku przygotowanie przedstawienia o tak poważnej, dobrze znanej, bo powracającej do nas co roku mniej więcej o tej samej porze, tematyce, opowie nam sam reżyser ks. Bogusław Marzęda, a krótkie refleksje przedstawia świadkowie niedzielnych wydarzeń na deskach sceny BCK-u (również biorący w nich czynny udział).

„W Misterium Męki Pańskiej wzięło udział 41 osób. Byli to przeważnie uczniowie klasy 3.

Gimnazjum Nr 1 w Bychawie, ale też, klas drugich gimnazjum oraz liceum. Stroje częściowo wykonane zostały przez młodzież, a pozostałe znaleźliśmy w wypożyczalni TRAF w Lublinie. Dekoracje były dziełem młodzieży oraz p. Józefa Sowy, który zrobił nam krzyże.

Pomysł wystawienia misterium nie wypłynął wyłącznie ode mnie. Lecz, co cieszę się, od młodzieży, która, po wystawieniu Misterium Bożonarodzeniowego, zafascynowana grą na scenie, sama chciała przeżyć raz jeszcze przygodę z „teatrem religijnym”. Dlatego też, kiedy zaproponowałem przygotowanie Misterium Męki Chrystusa, spotkałem się z dużą aprobatą z ich strony. Wystarczyło więc opracować scenariusz, aby dalej poszło z górki... Wraz z rozpoczęciem Wielkiego Postu zaczęły

się nasze próby. Dzięki otwartości i uprzejmości Dyrektora BCK Mariusza Nawłatyny mogliśmy się spotykać 2 razy w tygodniu, aby spróbować naszych sił na deskach sceny. Tekst misterium oparty był

na Ewangelii św. Łukasza. Oprawę muzyczną zapożyczaliśmy z „Pasji” Mela Gibsona. Do gotowego scenariusza dodaliśmy jeszcze coś od siebie, czyli scenę zmartwychwstania.

dokończenie na str. 5

dokończenie ze str. 1

wie, którzy paradowali dumnie tuż za Młodzieżową Orkiestrą Dętą Zespołu Szkół im. Ks. A. Kwiatkowskiego. Przyznam, że było na co popatrzeć I kto wie...? Być może odświeżając dawną tradycję, gmina niebawem zasłynie również z wyrobu palm wielkanocnych.

Wielki Tydzień w Kościele katolickim należało zakończyć najpóźniej w Wielki Wtorek.

W **Wielką Środę** gasi się świece na ołtarzu, kościół staje się domem żałoby.

Najważniejszym wydarzeniem roku liturgicznego i Wielkiego Tygodnia jest Triduum Paschalne. Obejmuje ono okres - od wieczornej mszy w Wielki Czwartek i trwa do niesporów w Niedzielę Zmartwychwstania.

Wielki Czwartek jest dniem, w którym odbywa się rano tylko jedna msza, tzw. krzyżma świętego, celebrowana w kościele katedralnym przez biskupa i kapłanów diecezji, podczas której poświęca się oleje chorych i krzyżmo święte (do bierzmowania). Nowe oleje zabierane są do parafii, stare palą się lub wyswiecają w lampce wiecznej.

Msza wieczorna **Wieczery Pańskiej** rozpoczyna **Triduum Paschalne**. Przypomina ona Ostatnią Wieczersę, w czasie której Chrystus ofiarował Bogu Ojcu pod postaciami chleba i wina swoje Ciało i swoją Krew, a następnie dał Apostołom do spożycia. Ma ona także szczególne znaczenie dla kapłanów, gdyż nawiązuje do ustanowionego przez Chrystusa w czasie ostatniej wieczerzy sakramentu kapłaństwa. W niektórych kościołach zachował się zwyczaj obmywania przez kapłanów nóg dwunastu mężczyzn, na pamiątkę tego, jak Chrystus mył nogi swoim uczniom. Zwyczaj ten oznacza służbę i miłość

Chrystusa, który sam służył innym. Na zakończenie mszy w uroczystej procesji Najświętszy Sakrament przenosi się do kaplicy przechowywania (ciemnicy), która ma przypomnieć uwięzienie Chrystusa po zdradzie Judasza. Po mszy na znak dokonanego spustoszenia, zdrady i opuszczenia Jezusa usuwa się obrus z ołtarza. Od hymnu „Gloria” (Chwała na wysokości), podczas którego biją wszystkie znajdujące się w kościele dzwony, aż do tego samego hymnu Wigilii Paschalnej milkną organy, dzwony i wszelkie instrumenty muzyczne. Wolno używać jedynie drewnianych kołatek. Tabernakulum opróżniane jest jeszcze przed rozpoczęciem Mszy św., ponieważ hostie do komunii powinny być konsekrowane podczas tej eucharystii, wygasza się także wówczas wieczną lampkę.

Wielki Piątek to święto ruchome powołane na pamiątkę ukrzyżowania Jezusa Chrystusa. Przypada w Wielkim Tygodniu, 2 dni przed Wielkanocą. Jest jedynym dniem w roku, w którym nie odprawia się Mszy św.

Wielka Sobota to w kalendarzu chrześcijańskim ruchomy dzień powołany na pamiątkę żałoby po ukrzyżowaniu Chrystusa. Przypada w Wielkim Tygodniu, dzień przed Wielkanocą. Związane są z nim zwyczaje adoracji Grobu Pańskiego oraz święcenia pokarmów. Jest dniem, w którym wierni najliczniej odwiedzają kościoły. Przez cały dzień jest możliwość adoracji Najświętszego Sakramentu i przystąpienia do Sakramentu Pokuty.

Niedziela Wielkanocna (nazywana też Wielką Niedzielą, Niedzielą Zmartwychwstania Pańskiego lub Paschą) to pierwszy dzień świąt wielkanocnych. Jest również ostatnim dniem Triduum Paschalnego, liczonego według kalendarza żydowskie-

Wesołego Alleluja!

go od wieczora Wielkiego Czwartku do wieczornych niesporów w Niedzielę. Najstarsze i najważniejsze święto chrześcijańskie (obok Bożego Narodzenia) upamiętniające śmierć krzyżową i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Przez wieki spierano się, kiedy powinna być obchodzona. Podczas soboru nicejskiego w 325 roku ustalono, że będzie się ją obchodzić w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżyca. Wielkanoc jest więc świętem ruchomym: może wypaść najwcześniej 22 marca, a najpóźniej 25 kwietnia. Z dniem Wielkanocy powiązany jest termin większości ruchomych świąt chrześcijańskich, m.in.: Środa Popielcowa, Wielki Post, Triduum Paschalne, Wniebowstąpienie Pańskie, Zesłanie Ducha Świętego i inne.

Z obchodami świąt wielkanocnych związanych jest wiele zwyczajów ludowych: pisanki, święcone, śmigus-dyngus, dziady śmigustne, Rękawka, Emaus, wałatka, z kurkiem po dyngusie, Siuda Baba, wieszanie Judasza, pogrzeb żuru i śledzia.

Poniedziałek Wielkanocny (zwany też Lanym Poniedziałkiem, Śmigusem-dyngusem, Oblewanką, Polewanką, dniem świętego Lejka) to drugi dzień świąt Wielkiejnocy.

W polskiej tradycji tego dnia polewa się wodą, dla żartów, inne osoby, nawet nieznanym. Polewanie wodą nawiązuje do dawnych praktyk pogańskich, łączących się z symbolicznym budzeniem się przyrody do życia i co rok odnawialnej zdolności ziemi do rodzenia. Do dziś zwyczaj kropienia wodą święconą pól w poniedziałkowy

ranek przez gospodarzy jest spotykany we wsiach na południu Polski.

Tradycją **Poniedziałku Wielkanocnego** na wsiach było też robienie psikusów sąsiadom. Zamieniano bramy, na dachach umieszczano narzędzia rolnicze, chowano wiadra na wodę.

Dziady śmigustne są zwyczajem ludowym, który występuje na terenie południowej Małopolski, związany jest ze wsią Dobra koło Limanowej. W nocy z Niedzieli na Poniedziałek Wielkanocny pojawiają się owinięte w słomę maskary, zwane dziadami śmigustnymi. Twarze ukryte mają za futrzanymi maskami, osmolonymi pończochami, z wycięciami na oczy i nos. Nie odzywają się, wydają tylko pomruki, trąbią na blaszonym rożku. Gestykulując, proszą o datki, polewają wodą. Z tradycją tą związana jest legenda, która opowiada, jak to przed wiekami do wioski przybyli jeńcy z niewoli tatarskiej. Tatarzy obcięli im języki, zmasakrowali twarze. A oni odziani w łachmany, otuleni słomą, szukali pomocy. Mieszkańcy przyjęli ich, i na pamiątkę tego wydarzenia wieś nazywa się Dobra.

Popularny niegdyś był zwyczaj **chodzenia z kurkiem po dyngusie**. W Poniedziałek Wielkanocny wożono koguta (kurka) na dwukołowym wózku. Kogut, w wielu kulturach uważany za symbol Słońca i sił witalnych, symbol urodzaju, miał zapewnić zdrowie i pomyślność. Piał głośno, a efekt ten uzyskiwano dzięki temu, że wcześniej karmiony był ziarnem namoczonym w spirytusie. Z czasem żywego ptaka zastąpiono sztucznym: ulepionym

z gliny, pieczonym z ciasta, wycinanym z deski. Tradycyjnie wózek dyngusowy malowano na czerwono i zdobiono suszonymi źdźbłami zbóż, traw i kwiatów oraz kolorowymi wstążkami.

Natomiast w Krakowie do dzisiejszego dnia zachował się Emaus, odpust przy klasztorze Norbertanek na Salwatorze.

Siuda Baba to dawny zwyczaj ludowy obchodzony w Poniedziałek Wielkanocny. Tradycja ta nawiązuje do wiosennych obrzędów pogańskich i ma swe źródło w legendzie o pogańskiej świątyni na Lednicy. Kapłanka, która strzegła w niej ognia, wychodziła raz do roku na wiosnę w poszukiwaniu następczyni. Wybrana przez nią dziewczyna mogła się wykupić, ale jeśli nie było jej na to stać, zajmowała miejsce w świątyni. Siuda Baba jest czarna od sadzy, bo przez cały rok pilnowała ognia i nie wolno jej było się myć.

Zwyczaj ten obecnie zachował się jedynie w okolicach Krakowa, tradycyjnie co roku widowisko Siudej jest wystawiane w Poniedziałek Wielkanocny w Wieliczce.

Inne obyczaje Wielkanocne

Święcone (zwane też święconką) to nazwa pokarmów święconych w Kościele w Wielką Sobotę. Święcone oznacza również uroczyste śniadanie wielkanocne.

Święcenie potraw w Wielką Sobotę niegdyś odbywało się w domach, ponieważ poświęcone musiało być wszystko, co miało znaleźć się na świątecznym stole. Z czasem zaczęto chodzić ze święconką do kościoła.

dokończenie ze str. 1

Chrystus umarł... ...Chrystus zmartwychwstał !!!

nia, której brakowało w pierwotnej wersji.

Ważną rolę odgrywał narrator, którego nie było w ubiegłorocznym przedstawieniu. W tej roli świetnie spisała się Dominika Strachecka, tym bardziej, że początkowo narratorów miało być dwóch, ale niestety choroba nie wybiera, a więc Dominika spisała się za dwóch (narratorów ☺). Duże znaczenie dla atmosfery podczas przedstawienia miała odegrać muzyka wprowadzająca w prawdziwą zadumę. Mam nadzieję, że nam się to udało.

Najważniejsza rola należała do osoby grającej postać Chrystusa. Od początku miałem ją na oku, pytanie brzmiało, czy się zgodzi...? Kamil Rozdziałik nie zawiodł mnie, a jako Chrystus – myślę, że również widzów. Zrobił to świetnie, a scena zmartwychwstania

przeszła nawet moje oczekiwania.

W pozostałych rolach – głównych i drugoplanowych wystąpili:

Łukasz Sobaszek jako Poncjusz Piłata, Kamil Tudrujek jako św. Piotr, Paulina Frączek – służąca, Małgorzata Kałużna, Beata Golisz, Karolina Kula – świadkowie, Michał Szumiło, Łukasz Kowalczyk – żołnierze, Magdalena Dworak – Maria Matka Jezusa, Ewelina Jarosz – Maria-Magdalena, Małgorzata Jagiełło – Marta, Sylwia Łobodzińska – Weronika, Sylwia Mazurek – Maria siostra Marty, Daniel Wolski, Paweł Daško, Rafał Szwałek, Rafał Szafraniec, Przemysław Staszek, Marek Zarębski, Sławek Wolski – Apostołowie, Daniel Tudrujek – dobry łotr, Daniel Zawisłak – drugi łotr, Adrian Frączek – Barabasz, Marcin Flis – Szymon z Cyreny, Dariusz Sowa, Michał Bielak – strażnicy świątyni oraz Dorota Kowalczyk, Paulina Popławska, Paulina Makuła, Iwona Wójcik, Katarzyna Górniak, Ola Tyłus – tłum zgromadzony na dziedzińcu Kajfasza.

Dwie postacie, które należy podkreślić w sposób szczególny, to Kajfasz – Marcin Skoczylas i Judasz – Ewelina Malec. Obie role obsadzono w przyszłowiowym biegu, ponieważ wcześniejsi ich odtwórcy (Michał Popławski i Paweł Piechnik) nagle zachorowali. W tym miejscu pozdrawiam „zagrypionych” niedoszłych aktorów oraz narratora Mateusza Wróblewskiego!!! Chciałbym Wam podziękować za udział w próbach i bardzo żałuję, że choroba nie pozwoliła Wam uwieńczyć Waszej pracy.

Mimo wspomnianych przeszkód udało się doprowadzić dzieło do końca. A skoro zacząłem już dziękować zasłużonym przy pracy, to byłoby dużym nietaktem z mojej strony, gdybym nie wspomniał o Michale Dąbrowskim, który zadbał o oprawę muzyczną oraz Agacie Tanikowskiej, która pięknie wyśpiewała własną interpretację pieśni „Ogrodzie Oliwny”. Mam nadzieję, że nikogo nie pominąłem, a więc raz jeszcze dziękuję wszystkim za miłą atmosferę podczas prób, za wkład pracy i serca w przygotowanie tego przedstawienia, a szczególnie młodzieży, która mimo śniegu, deszczu, wiatru, odległości itd., często przemoczona lub przemarznięta przychodziła na próby. Wszystkich wytrwałych w pracy niech Bóg Błogosławi.

Bardzo szczególne podziękowania składam p. Mariuszowi

Nawłatynie, dyrektorowi BCK za udostępnienie sceny i sprzętu oraz operowanie światłem podczas przedstawienia.

Wszystkim zaangażowanym serdecznie Bóg zapłać

Ks. Bogusław Marzęda

W Misterium Męki Pańskiej grałem rolę Poncjusza Piłata. Uważam, że młodzież z naszej parafii powinna coraz częściej czynnie brać udział w takich wydarzeniach. Razem z Ks. Bogusławem włożyliśmy dużo pracy w przygotowanie tegorocznego Misterium - scenografia, stroje, opanowanie tekstów. Trzeba było poświęcić trochę czasu, ale uważam, że było warto.

Wystawienie naszej sztuki dla społeczności Bychawskiej jest dla nas wielkim zaszczytem i wyróżnieniem. Jestem przekonany, że to nie ostatni spektakl w naszym wykonaniu.

Łukasz

O godz. 17.30 odsłonięto kurtynę. Widzom ukazał się mrok Ogrodu Oliwnego i postać Jezusa Chrystusa strwożonego przed męką. W tej scenarii odegranych zostało kilka scen po czym akcja została przeniesiona na dziedziniec Kajfasza, gdzie wszyscy zgromadzeni mogli być świadkami niesłusznego osądzenia i skazania Mesjasza. Wzruszająco ukazano scenę ukrzyżowania wśród dwóch łotrów. Powagi przedstawionym scenom dodawała, dobrze wszystkim znana, muzyka z filmu M. Gibsona „Pasja” oraz stroje typowe dla tamtych czasów. W ostatniej scenie pokazano, że krzyż nie kończy się grobem. **Kończy się radością. Zmartwychwstaniem.**

e.s.

Najważniejsze: trzeba docenić trud i zaangażowanie ks. Bogusława, któremu udało się nakłonić do przygotowania spektaklu młodzież. Świetnie, że wykorzystano muzykę i efekty dźwiękowe z „Pasji” Mela Gibsona. A wykonawcy, choć amatorzy,

powinni pamiętać, że grać trzeba twarzą(!), ciałem, gestykulacją.

widz, co niejedno już widział

Media oferują nam coraz więcej sugestywnych obrazów Męki Pańskiej. Na pewno wielu z nas nadal pozostaje pod wpływem wstrząsającego obrazu śmierci Chrystusa w filmie „Pasja”, niedawno zresztą wyświetlanego w bychawskim kinie. Podobnie, jak cieszący się dużą oglądalnością film Zefirellego „Jezus z Nazaretu”. Dla tych jednak, którzy nie zadowolają się tylko filmowym obrazem i w odbiorze cenią sobie bezpośredni kontakt z aktorem lub też w niedzielne popołudnie po prostu lubią wyjść z domu, bychawska młodzież przygotowała „Misterium Męki Pańskiej”. I ja przyszedłem wiedzioną zaproszeniem, by obejrzeć tę wzruszającą inscenizację. Pasyjne przedstawienie w wykonaniu młodzieży, poprzez swoisty kolaż słowa, ruchu, muzyki, światła okazało się bardzo plastycznym widowiskiem. Poprzez takie „Misteria” łatwiej zrozumieć wydarzenia sprzed 2 tys. lat, a tym samym bardziej poczuć atmosferę świąt.

mg

Dziękuję księdzu Bogusławi i młodzieży za ich pracę i jej efekt, który mogłam obejrzeć. To potrzebne i piękne. Ale błagam Was młodzi aktorzy na miłość Boską: nie chichoccie na scenie podczas biczowania Chrystusa, nie chichoccie pomagając Mu nieść krzyż, nie chichoccie przybijając Go do krzyża... bo nie wypada, nie wtedy, nie przy poruszaniu tematu Męki Pańskiej. Nie wspomnę już o chichotach na sali. Na przyszłość nie chciałabym próbować przeżywać tego, co dzieje się na scenie z tak niedojrzałymi współwidzami. Gratuluję oprawy muzycznej, to na prawdę wywieralo wrażenie. Dziękuję za scenę Zmartwychwstania, która bardzo mnie wzruszyła, a przecież o to chyba chodziło...?

głos z pierwszego rzędu

Tradycje i obyczaje świąteczne

Obecnie w wielu miastach powstał nowy zwyczaj święcenia: nie wewnątrz, a przed kościołem, gdzie na wystawionych stołach na czas obrzędu wierni pozostawiają koszyki.

W koszyczku wielkanocnym nie może przede wszystkim zabraknąć jajek (symboli nowego życia), w postaci kolorowych pisanek, kraszank; baranka (dawniej formowanego z masła lub ciasta w specjalnych formach, później cukrowego, i z chorągiewką z napisem Alleluja, obecnie często z czekolady), symbolizującego umęczonego Chrystusa; soli (która miała chronić przed zepsuciem). Poświęcić należy również: chleb, wędlinę, chrzan, pieprz, ciasta świąteczne. Koszyczek przystraja się listkami barwinka.

Dawny zwyczaj na wsiach nakazywał, aby wracając ze święconym obejść dom trzy razy, zgodnie ze wskazówkami zegara, co miało wypędzić złe moce z gospodarstwa. Do dziś wchodząc do domu z koszyczkiem mówię głośno: myszy i szczury z domu, a święcone do domu”, tak nauczono mnie gdy byłam dzieckiem, i nawet nie próbuję głęboko wnikać w znaczenie tych słów, których jednak nigdy nie zapomina i już uczę tego obyczaju moje dziecko.

Na stole wielkanocnym obok mięsowa i ciast stawia się koszyk ze święconką. Śniadanie wielkanocne rozpoczyna zwyczaj dzielenia się poświęconym jajkiem, podobny w swej formie i symbolicie do bożonarodzeniowego łamania się opłatkiem.

W dawnej Polsce u ludzi zamożnych na stole znajdowało się pieczone prosię, z pisaną w pysku. Stoły ugięły się od mięsowa, szynek, kielbas i ciast. Głównym ciastem wielkanocnym do dzisiaj pozostała baba drożdżowa, tzw. baba wielkanocna. Popularne są również mazurki.

Pisanek to ogólna, zwyczajowa nazwa jajka (zwykle kurzego, ale także gęsiego czy kaczego) zdobionego różnymi technikami. Pisanek wykonuje się przed Wielkanocą. Nie może ich zabraknąć wśród świątecznych pokarmów. Mają różnobarwne desenie. Powstają przez rysowanie (dawniej: pisanie) na skorupce gorącym roztopionym woskiem, a następnie zanurzenie jajka w barwniku. Jako narzędzi do pisania używano szpilek, igieł, koźków, szydeł, słomek i drewnienek. Mają symbolizować rodzącą się do życia przyrodę, a jednocześnie nadzieję, jaką czerpią chrześcijanie z wiary w zmartwychwstanie Chrystusa. W zależności od techniki zdobienia, świąteczne jajka mają różne nazwy. Kraszanki (zwane też malowanymi lub byczkami) powstają przez gotowanie jajka w wywarze barwnym, dawniej uzyskiwanym wyłącznie ze składników naturalnych. Używano roślin, które pozwalały na uzyskanie różnych kolorów: brązowy (rudy) – łupiny cebuli, czarny – kora dębu, olchy lub łupiny orzecha włoskiego, żółto-żółty – kora młodej jabłoni lub kwiat nagietka, fioletowy – płatki kwiatu ciemnej malwy, zielony

– pędy młodego żyta lub listki barwinka, różowy – sok z buraka.

Oklejanki (naklejanki) są przyozdobione sitowiem, płatkami bzu, skrawkami kolorowego, błyszczącego papieru, tkaniny itp. Znane są jeszcze rysowanki i skrobanki. Najstarsze pisanek pochodzą z terenów sumeryjskiej Mezopotamii. Zwyczaj malowania jajek znany był w czasach cesarstwa rzymskiego. Najstarsze polskie pisanek pochodzą z X wieku, ale prawdopodobnie, zdobienie jaj znane było Słowianom wcześniej. Dawniej zdobieniem jaj zajmowały się wyłącznie kobiety, mężczyźni wówczas nie wolno było wchodzić do izby. Jeśli by się tak zdarzyło, odczyniano urok, który intruz mógł rzucić na pisanek. Początkowo Kościół zabraniał jedzenia jajek w czasie Wielkanocy. Zakaz został cofnięty w XII wieku, konieczne jednak było odmówienie przed posiłkiem specjalnej modlitwy. Wynikało to z dążenia do rozdzielenia tradycji Kościoła od obrzędowości pogańskiego święta związanego z kultem zmarłych, w których jajko – początek nowego życia – odgrywało ważną rolę. Obecnie uroczyste śniadanie w niedzielę wielkanocną poprzedza dzielenie się poświęconym jajkiem. Podobnie jak bożonarodzeniowy zwyczaj łamania się opłatkiem jest wyrazem przyjaźni.

Wieszanie Judasza (Judasz, Judaszki) to ludowy zwyczaj związany z chrześcijańskim świętem Wielkiejnocy. Nawiązuje do historii zmartwychwsta-

nia Chrystusa, przypominając o zdradzie Judasza. Ale jest to też schryścianizowana forma topienia Marzanny, która wyrosła z pogańskich obrzędów powitania wiosny. Widowisko rozpoczynało się w Wielki Czwartek nocą (w niektórych regionach już w Wielką Środę), kończąc się następnego dnia po południu. Kukła przedstawiająca Judasza była sądzona, a następnie wieszana na wieży kościelnej. W Wielki Piątek strącano Judasza z wieży, a następnie bito, szarpano, włóczono po wsi. Na koniec podpaloną kukłę wrzucano do rzeki czy stawu. W związku z nadmierną agresją uczestników widowiska, Kościół zakazał jego organizowania. Tam, gdzie zwyczaj nadal trwał, kukłę wieszano na drzewie, słupie, kominie. Tradycja Judasza do dziś zachowywała się w Pruchniku nad Sanem.

Pogrzeb żuru i śledzia to dawny ludowy zwyczaj wielkanocny. Pożywienie wielkopostne najczęściej ograniczało się do żuru i śledzi. Nie jedzono nie tylko mięsa i tłuszczów roślinnych, ale również nabiału i cukru. Kiedy więc Wielki Post dobiegał końca, tradycją w Wielki Piątek wieczorem lub w Wielką Sobotę rano był tzw. pogrzeb żuru i śledzia. Wynoszeniu z domu śledzia i żuru towarzyszyły żartobliwe przyspiewki i okrzyki. Śledzia, wyciętego z drewna lub tektury, wiązano na grubym powrozie i na wierzbie wieszano nad drogą. Była to symboliczna kara dla powieszono-

go za sześciotygodniowy post. Natomiast garnek z żurem zakopywano poza wsią. W krakowskim dodatkowo zakopywano garnek z popiołem, co oznaczało koniec pokuty.

Walatka (zwana też na wybitki) była znaną zabawą wielkanocną. Miała ona swoje odmiany: dwie osoby toczyły pisanek po stole naprzeciw siebie. Czyja pisanek przetrzymała zderzenie ten wygrał, w nagrodę zabierając stłuczone jajko przeciwnika. Można też było jajka trzymać w ręce i stukać nimi o siebie, również w tym przypadku właściciel nienaruszonej pisanek zabierał stłuczkę.

Zachowywanie tradycyjnych wesołych obrzędów związanych z Wielkanocą jest bardzo ważne dla umacniania naszej narodowej kultury i tożsamości. Ale ważniejsze, żeby nie zapominać na jaką pamiętkę obchodzimy te święta i rozumieć ich istotę. A więc zamiast uganiać się za zającem czy też królikiem wielkanocnym, który nie wiadomo kiedy przeskoczył zachodnią granicę i zaczął polskie dzieci obdarowywać czekoladowymi jajkami, spróbujmy uklęknąć przy grobie Chrystusa i zadać sobie pytanie, dlaczego w nim leży...?

Przygotowała Ilona Fijołek-Mitula
(źródło: H. Szymanderska, „Polska Wielkanoc”, W-wa 1991, str. 14 – 53 oraz www.forum.refleksje.pl)

ZIMA POKAZAŁA PAZURY

Bychawka, 16 marca 2005 r.

Co prawda zapachniało już wiosną, ale jeszcze kilka dni temu borykaliśmy się z trudnościami, których przysporzyła nam uśpiona do tej pory zima. Obfite

opady śniegu, których nie przeżyliśmy już od ładnych kilku lat okazały się tragiczne w skutkach dla dróg gminnych, jak i powiatowych, czy wojewódzkich. Sprzęt

Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym sprzęt ciężki kilka dni zmagaliśmy się z żywiołem (patrz zdj.). Niektóre wioski zostały dosłownie odcięte od reszty świata. Dlatego też prosilibyśmy o wyrozumiałość ze strony ich mieszkańców, a jednocześnie o przyjęcie przeprosin, szczególnie osoby najdłużej czekające na „odstąpienie horyzontu”. Jednocześnie chciałbym poinformować, że na wykonanie prac związanych z odsnieżaniem dróg wykorzystano niestety część środków finansowych, które w późniejszym terminie miały posłużyć do pozimowych prac remontowych na tychże drogach. Żywiemy jednak nadzieję, że jakoś uda nam się uporać z większością problemów związanych z naprawą dróg, w każdym razie będziemy dokładać wszelkich starań ku temu.

Informacja: Sławomir Rechul,
Wydział GPK UM w Bychawie

Uwaga rolnicy

Starostwo Powiatowe w Lublinie informuje !!!

Bazując na wieloletnich doświadczeniach programów „Polski Sołtys w Unii Europejskiej” oraz „Komputery z Unii Europejskiej” Związek Powiatów Polskich prowadzi program „Integracja – Polski Rolnik w Internecie”. Celem Programu jest dostarczenie rolnikowi wysokiej jakości sprzętu komputerowego, który umożliwi mu poprzez Internet dostęp do informacji o programach i funduszach wspomagających sektor rolny oraz ułatwi zarządzanie i rozliczanie otrzymanej pomocy publicznej.

Realizacja programu przynosi dodatkowy efekt społeczny wynikający ze zwiększenia ilości komputerów z dostępem do Internetu w prywatnych gospodarstwach rolnych. Poprawia się tym samym dostęp do informacji poszukiwanej przez uczące się dzieci rolników.

W ramach Programu aktualnie dostępne są używane, markowe (firmy IBM, COMPAQ, Dell, Hewlett-Packard) komputery gotowe do pracy w Internecie. Są to komputery klasy Pentium III 500 MHz z pamięcią 128 MB, z dyskiem 6 GB, napędem dyskiety, napędem CD-ROM, kartą modemowo-faksową, klawiaturą, myszką,

monitorem kolorowym 17". Taki zestaw kosztuje 840 zł. Komputery wyposażone są w oprogramowanie umożliwiające dostęp do Internetu, pisanie pism, wykonywanie obliczeń, wysyłanie i przyjmowanie wiadomości.

Więcej informacji na temat Programu oraz dostępnych komputerów znajduje się na stronie internetowej ZPP – www.zpp.pl/zop/komputery_ue/index.php?txt=zalacznik2. Wszelkie pytania w sprawie programu, adresów Lokalnych Koordynatorów Programu oraz prośby o dodatkowe informacje, w tym kolorowe ulotki, proszę kierować do Pana Janusza Górnika, Koordynatora Programu pod nr tel. 0-696 463 819 lub e-mail: jg@zpp.pl

Starosta Lubelski, Paweł Pikula

UPRAWA MAKU

Urząd Miejski w Bychawie informuje, że Wojewoda Lubelski ustalił ogólną powierzchnię maku niskomorficznego pod zbiór w roku 2005 dla gminy Bychawa na 10 ha.

Zainteresowani uprawą maku powinni zwrócić się z wnioskiem o wydanie zezwolenia do Burmistrza Bychawy. Stosowne wnioski dostępne są w Urzędzie Miejskim w Bychawie w Punkcie Obsługi Interesanta.

g.f.

Wszystkich, którzy jeszcze nie wiedzą, zapomnieli bądź nie wzięli pod uwagę informujemy, że w Bychawie od kilku miesięcy istnieje nowy chór! Chór co prawda nie ma jeszcze nazwy, bo nazwać się dobrze, nie jest sprawą łatwą

i na razie przedstawia się jako „Chór Bychawskiego Centrum Kultury”. Być może, któryś z czytelników GZB zaproponuje jakąś prostą, a ciekawą nazwę, która będzie wspaniale pasować do młodziutkich duchem chórzystów?

Prowadzącym chór jest pan Marek Trzciniński, natomiast tworzą go osoby różnego wieku i profesji – uczniowie, studenci, nauczyciele, urzędniczki... Wszystkich łączy zapał i miłość do śpiewania. Do tej pory Bychawianie mieli okazję (ogromną przyjemność) posłuchać chóru podczas kolędowania w szopie i kościele, a ostatnio również 13 marca w czasie Mszy Świętych, kiedy zaprezentował pieśni wielkopostne. Myślę, że „Per crucem” w wykonaniu chóru z BCK zapisało się na długo w pamięci parafian. Informujemy również, że chór cały czas intensywnie pracuje i wkrótce znowu mile zaskoczy bychawską publiczność. Ale ci... słowa więcej nie rzeknę!

MONIQ

ZAPISY DO PRZEDSZKOLA

W dniach od **1 marca do 15 kwietnia 2005 roku** będą prowadzone zapisy do Samorządowego Przedszkola Nr 1 w Bychawie na rok szkolny 2005/2006. Do przedszkola przyjmowane będą dzieci urodzone w latach 1999-2002.

Rodzice bądź opiekunowie dziecka powinni złożyć w wyznaczonym terminie wypełniony wniosek. Szczegółowe informacje oraz druk wniosku o przyjęcie dziecka do przedszkola można uzyskać w kancelarii przedszkola codziennie w godzinach od 8.30 do 14.30.

Zgodnie z art. 14 ust 3 ustawy o systemie oświaty dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne.

Urzędnik? Zwykły człowiek. Choć bywa, że sportowiec...!!!

Chyba nie zaryzykuję zbytnio stwierdzeniem, że prawie każdy interesant urzędu - czy to miasta, czy gminy, - jeśli sam tego nie powiedział, to przynajmniej słyszał z ust innych, jacy to z urzędników sztywniacy, formalisci, służbiści etc., etc. I jeśli ktoś uznał to już za pewnik, to zastanawiam się jak wielkie byłoby jego zdziwienie, gdyby ujrzął całą śmietankę „sztywnych urzędasów” z kilkunastu gmin powiatu lubelskiego, którzy ze sportowym zacięciem rywalizują ze sobą w rozgrywkach piłkarskich i walczą nie o byle coś tam, tylko o najprawdziwszy puchar. Ktoś powie, że to nieprawdopodobne...? Otóż, jak najbardziej! Zebrał się różnej miary, wieku i urody; a wśród nich flegmatyczni, chuderlawi i żyłaści kontra rubasznicy i brzuchaci, ponurzy wążacze kontra łysiejacy wesółkowie, wysocy na 2 metry bez mała i ci, co im Bozia w znowie z genetyką urosnąć (jeszcze) nie dała. Ale byli

i tacy, których sylwetka wyraźnie zdradzała raczej sportowe upodobania, pojawiły się nawet spekulacje, że może niekiedy spędzają oni osiem godzin dziennie za biurkiem obsługując interesantów, w to jednak nie wnikajmy. Nie dopisała, co prawda, płeć piękna, (czyli kobiety - tu wyjaśnienie dla Panów-narcyzów), ale była nas wystarczająca ilość, aby uratować honor pań, i panowie nie zawsze so-

bie z nami radzili, bo jak wiadomo „seksapil, to nasza broń kobieca”, która skutecznie odwracała uwagę przeciwnika płci „mniej pięknej” i pomagała w zdobywaniu punktów. Wszyscy przybyli z zamiarem użycia dobrej zabawy, notabene, nie codziennej dla urzędnika zza biurka, i mieli jedną wspólną cechę, byli pozytywnie nastawieni do tego, cokolwiek miałyby ich spotkać.

A więc 11 gmin z burmistrzami i wójtami na czele przybyli młodzi w duchu, a często i na ciele. Dokąd przybyli? Do nowej, (pierwszej na terenie gminy pełnowymiarowej, oddanej do użytku w roku ubiegłym) hali sportowej przy Zespole Szkół w Mętowie (Gmina Głusk). Mieszkańcy Mętowa chcieli pochwalić się swoim nowym obiektem sportowym i wpadli na pomysł, aby zaprosić pracowników samorządowych sąsiednich gmin na rozgrywki II Edycji Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Starosty Lubelskiego, które odbyły się 26 lutego br.

Chodziło o dobrą zabawę, no

i oczywiście o...Puchar. Ale ten, był tylko jeden, i cóż było na to radzić.

Zapomniałbym o najważniejszym. Otóż, oprócz drużyn: z Jastkowa, Jabłonnej, Wojciechowa, Krzczonowa, Niemców, Zakrzewa, Bełżyc, Strzyżewic, Gospodarzy-Głuska i Drużyny Starostwa Powiatowego, była też drużyna z Bychawy (tak, tak drodzy czytelnicy, to nie żaden błąd w druku). bychawscy pracownicy samorządowi z Burmistrzem Andrzejem Sobaszkiem i jego Z-cą Janem Mazurkiewiczem na czele walczyli dzielnie i niemalże do upadłego. Oczywiście Panowie Burmistrzowie jak prawdziwi kapitanowie na okręcie, nie opuszczali drużyny na boisku. Nie podawali się razem z nią, i pewnie nie jeden byłby zaskoczony, że Pan Burmistrz, zapięty na co dzień w swój służbowy uniform, czyli garnitur, potrafi być tak zwinny, i szybki na boisku, jeśli tylko przebierze się w sportowe dresy. No, no panowie, tylko pogratulować.

Rozlosowano więc pary drużynowe i ok. 10.00 rozpoczęło pierwsze potyczki turniejowe. Wszyscy byli pięknie ubrani w sportowe stroje w jednakowych barwach (bardzo podobali mi się Panowie Urzędnicy w gustownych podkolanówkach). Każda drużyna miała swoje barwy. My byliśmy żółci - tylko proszę bez skojarzeń!. Wszyscy byli bardzo dzielni, ale niektórzy oprócz tego również i utalentowani, powiedziałabym nawet - niezłe sportowcy, wręcz niepodobnie do urzędnika. I gdyby teraz ten, który powiedział, że urzędnik to „nieuprzejmy sztywniak” mógł tylko popatrzeć..., następnym razem chyba by się zastanowił przed wygłoszeniem swego sądu.

Nie byliśmy, co prawda, pierwszymi, ale i nie ostatni, a to, z całą

pewnością zawdzięczamy naszemu Kapitanowi Drużyny, którym była p. Bożenka Marzec, najlepszy zresztą zawodnik (w końcu to kobieta), który jak się okazało potrafi nie tylko zaparzyć dobrą kawę dla Szefa, ale i zdobyć nie jeden punkt serwując lub zbijając piłkę i zaskakując tym przeciwnika!!! W każdym razie, bawiliśmy się przednio.

Ostatecznie Puchar Starosty zdobyła drużyna z Wojciechowa. No! Panowie jak dęby, zapewne potomkowie najlepszych, z dziada, pradziada, wojciechowskich kowali, więc cóż się dziwić. Można tylko pogratulować i pomarzyć, że kiedyś to my będziemy najlepsi. Ale do następnych rozgrywek mamy jeszcze dużo czasu na treningi, a tymczasem możemy się pocieszyć, że siatkówka siatkówką, ale miłych urzędników niż w bychawskim Urzędzie Miejskim, to ze świecą by szukać po innych gminach. No..., może trochę przesadziłam, jeśli tak to przepaszam wszystkich uprzejmych urzędników z zaprzyjaźnionych gmin i serdecznie ich pozdrawiam. Oczywiście mam nadzieję na rewanż w przyszłym roku. A tym czasem, w imieniu całej drużyny, dziękuję za zaproszenie Wójtowi Gminy Głusk p. Jackowi Anasiewiczowi oraz Przewodniczącemu Rady Gminy p. Kazimierzowi Banachowi. Mam nadzieję, że jeszcze się spotkamy, a być może w przyszłym roku to my będziemy zapraszać...? Kto wie? Ale na razie cicho sza... Do następnego spotkania żyjemy wspomnieniami, więc mogę tylko powiedzieć sobie: „I ja tam byłam, dwa punkty zdobyłam, świetnie się bawiłam”.

*Zławki rezerwowych zaobserwowała i opisała
Ilona Fijolek-Mitula*

Wielkanoc zaklęta w przedmiotach...

Sobota. 12 marca 2005 r. Bychawskie Centrum Kultury. Za oknem scenaria charakterystyczna dla Świąt Bożego Narodzenia. Wprawdzie świat okryty białym puchem wygląda pięknie, ale z kalendarza wynika co innego, że jest to czas sprzedający wiosenne święta Wielkiej Nocy. Aura nie przeszkodziła uczestnikom warsztatów plastycznych w poznawaniu nowych propozycji, pomysłów na świąteczne dekoracje z wykorzystaniem różnorodnych technik plastycznych przy użyciu najdziwniejszych materiałów. Wytlaczanki po jajach (najlepiej na 6 lub 8 jaj), skrawki papieru i kawałki czerwonego sukna, kolorowe farby, pędzel, do tego odrobina wyobraźni wystarczyło aby wyczarować stadko uroczych kogutków, które (gwarantujemy!) nie obudzą nikogo w świąteczny poranek swoim natarciowym pianiem. Święta Wielkanocne nieodmiennie kojarzą się z pisankami. Okazało się, iż połamane kredki świecowe, które wydawać by się mogło, nadają się jedynie do wyrzucenia, można wykorzystać do ... ozdabiania jajek. Metoda jest bardzo prosta, a co najważniejsze bezpieczna. Kredkę rozgrzewamy nad płomieniem świecy i nakładamy na skorupkę, tworząc przeróżne wzory i kolory, w zależności od własnej inwencji twórczej. Kredki z powodzeniem można zastąpić, np. ścinkami kolorowej folii samoprzylepnej.

Barwne pisanki niezłe się prezentowały w wykonanych w tym celu papierowych koszyczkach o fantazyjnych kształtach. Dopełnieniem świątecznych kompozycji były niezwykle misterne, ale jakże efektowne bukiety z gałązek forsycji i tulipanów, wykonanych własnoręcznie przez uczestniczki warsztatów. Prowadząca, Joanna Marek - Stanicka była swoim żywiołem, prezentując kolejne plastyczne cudowności, do wykorzystania w pracy z dziećmi, czy dla własnej przyjemności w domu rodzinnym. Przy okazji przekazywania konkretnych umiejętności udało jej się stworzyć iście rodzinną atmosferę. Na miłej rozmowie i intensywnej twórczej pracy to kilka godzin minęło bardzo szybko.

Nasze plastyczne działania nabrały szczególnego wymiaru pod wpływem zaangażowania w komponowanie świątecznych stroików z gotowych elementów, dostarczonych przez Szkołę Podstawową w Bychawce. Uczniem tej szkoły jest chłopiec chory na dystrofię mięśni. W związku z tym, iż leczenie jest bardzo kosztowne dyrekcja szkoły i pracownicy, chcąc wspomóc swojego wychowanka, zorganizowali akcję zbierania środków na leczenie, m.in. poprzez wykonanie i sprzedaż stroików wielkanocnych, z której dochód zostanie przekazany na ten cel.

Cieszymy się, że mogliśmy pomóc!

„Beef”

*Pyt.: Co robi Sekretarka Burmistrza, gdy nie dogląda spraw organizacyjnych związanych z pracą Szefa...?
Odp.: Doskonale sprawdza się w roli Kapitana drużyny siatkarskiej! (patrz zdj.).*

UWAGA PACJENCI !!!

SP ZOZ w Bychawie

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie zaprasza osoby w wieku 35-55 lat **na bezpłatne badanie profilaktyczne w ramach programu profilaktyki chorób układu krążenia** w Przychodni Rejonowej w Bychawie, od poniedziałku do piątku w godz. 1000-1400.

Warunki uczestnictwa:

- Wiek 35- 55 lat
- Aktualne ubezpieczenie

Serdecznie zapraszamy.

...

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie zaprasza kobiety w wieku 50- 69 lat do udziału w **bezpłatnym programie Profilaktycznym Wykrywania Raka Piersi (mammografia)**.

Badania prowadzone są w Pracowni RTG w Przychodni Rejonowej w Bychawie, od poniedziałku do piątku w godz. 1000- 1400

Zapisy tel. 56-60-134 wewnętrzny(54)

Warunki uczestnictwa:

- Wiek 50- 69 lat
- Aktualne ubezpieczenie.
- Minimum 24 miesiące od ostatniego badania mammograficznego w ramach ww. programu.

Serdecznie zapraszamy.

...

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie zaprasza kobiety w wieku 30- 59 lat do udziału w **bezpłatnym programie Profilaktycznym Wykrywania Raka Szyjki Macicy metodą cytologii**.

Badania prowadzone są w Poradni Ginekologiczno- Położniczej w Przychodni Rejonowej w Bychawie, od poniedziałku do piątku w godz. 1000- 1400. Zapisy: tel. 56-60-134 wewnętrzny(74).

Warunki uczestnictwa:

- Wiek 30- 59 lat.

- Aktualne ubezpieczenie.
- Minimum 3 lata od ostatniego badania cytologicznego w ramach ww. programu.

Serdecznie zapraszamy.

...

Rak Szyjki Macicy jest drugim co do częstotliwości nowotworem u kobiet w Polsce - stanowi on 8,6% nowotworów u kobiet. W patogenezie raka szyjki macicy główną rolę odgrywają odpowiednie szczepy wirusa HPV przenoszone drogą kontaktów seksualnych.

Rozwój raka inwazyjnego poprzedza stosunkowo długi okres zmian przedrakowych, które można wykryć badaniem cytologicznym. Wykrycie zmian przedrakowych znacznie zmniejsza częstotliwość zachorowań na raka inwazyjnego. Badania przesiewowe w kierunku raka szyjki macicy polegają na wykonywaniu badań cytologicznych wymazów z ujścia zewnętrznego kanału i tarczy szyjki macicy. Zmiany przedrakowe są w 100% wyleczalne za pomocą niewielkiego zabiegu kallizacji. Rak inwazyjny we wczesnym okresie rozwoju

Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 w Bychawie
im. majora Henryka Dobrzańskiego
23-100 Bychawa, ul. Wł. Reymonta 4b,
tel./fax 081 56-60-045 warsztaty 081-56-60-071
e-mail: majorhubal@wp.pl • www.zszbychawa.z.pl

DZIEŃ OTWARTY

W dniu 14.04.2005 r. w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 im. mjr H. Dobrzańskiego, w godz. 10.00-14.00 jest organizowany dzień otwarty szkoły. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest pokazanie szkoły dla: gimnazjalistów – potencjalnych uczniów naszej szkoły, ich rodziców i wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem.

W trakcie spotkania, oprócz zwiedzania szkoły, przewidziano m.in.

- badania diagnostyczne pojazdów samochodowych w Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów – pokaz
- prezentacja komputerowej diagnostyki samochodu,
- pokaz sali egzaminacyjnej dla potwierdzenia kwalifikacji zawodowych,
- prezentacja pracowni komputerowych i sieci radiowej WLAN,
- część artystyczna,
- niespodzianka – uzależniona od warunków atmosferycznych.

Oferta kształcenia w naszej szkole, w nowym roku szkolnym jest wzbogacona o HIT sezonu

– **TECHNIKUM INFORMATYCZNE.**

Wierzmy, że w dniu tym odwiedzą nas wszyscy uczniowie gimnazjum z Bychawy, Krzczonowa, Bystrzycy Starej, Wysokiego, Żółkiewski, Zakrzówka i innych pobliskich gimnazjów.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Co słyszeć w ZS im. ks. A. KWIATKOWSKIEGO czyli, kiedy ucichną orkiestry dęte...

BO ŻYCIE TO MUZYKA...

– **KONCERT MUZYCZNY W ZESPOLE SZKÓŁ im. KS. A. KWIATKOWSKIEGO**

Życie kulturalne w naszej szkole nawet zimą nie jest odsunięte na dalszy plan. Czy jest dowód na te słowa? Oczywiście. Nie tak dawno, bo 8 II br. w szkole muzycznej pierwszego stopnia, funkcjonującej przy Zespole Szkół im. Ks. Antoniego Kwiatkowskiego, odbył się niezwykle koncert muzyczny uczniów tejże szkoły. Swoimi przeżyciami z koncertu, z czytelnikami Głosu Ziemi Bychawskiej, chciałby podzielić się dyrektor Zespołu Szkół, założyciel szkoły muzycznej pan Henryk Dudziak:

„Utalentowani muzycznie uczniowie naukę gry na różnych instrumentach rozpoczęli 1 IX 2004r. W koncercie udział wzięli rodzice uczniów, dziadkowie i nauczyciele pracujący w tej szkole. Pomimo krótkiego okresu nauki, koncert był niezwykle, ze wszech

miar, udany. Młodzi artyści byli stremowani, ale bardzo szczęśliwi, że mogli zaprezentować swoje umiejętności. Były chwile, że łezka kręciła się w oku, bo i program, i wykonanie były naprawdę na wysokim poziomie. Wielkie słowa uznania należy skierować do młodych artystów, ale należy również pogratulować pięknej, rzetelnej pracy z młodzieżą nauczycielom tam pracującym, na czele z panem Andrzejem Zarębą.”

Nie pozostaje mi nic innego, jak złożyć wyrazy uznania uzdolnionej młodzieży i życzyć dalszych sukcesów, i chęci do pracy.

JAK GIMNAZJALISTOM OTWIERALIŚMY DRZWI

10 marca 2005 r. w Zespole Szkół im. Ks. A. Kwiatkowskiego upłynął jako Dzień Otwartych Dni Szkoły. W związku ze zbliżającym się terminem podjęcia przez trzecioklasistów gimnazjów ważnej decyzji o wyborze nowej szkoły, odwiedzili nas uczniowie gimnazjum z Bychawy, Żółkiewski oraz Wysokiego. Pan Dyrektor Henryk Dudziak przedstawił wszystkim zgromadzonym niezwykle ciekawą i wartą uwagi ofertę edukacyjną na rok szkolny 2005/2006. Liceum Ogólnokształcące proponuje pięć profili: humanistyczny, językowy, ekologiczny, matematyczno-informatyczny oraz biologia- w-f. Odnalezienie się we współczesnym świecie jest niemożliwe bez znajomości języków, dlatego też w klasach tych będą realizowane odpowiednio do profilu język an-

gielski, język niemiecki, język hiszpański, język rosyjski. Nowością będą natomiast czteroletnie technika: ekonomiczne i handlowe, po ukończeniu, których absolwent będzie miał wyuczony zawód. Tak, więc każdy przy odrobinie dobrych chęci może znaleźć coś dla siebie, co pozwoli mu w pełni rozwijać swoje zamiłowania i plany.

Impreza rozpoczęła się od oprowadzenia gości po szkole oraz uczestnictwa w szkolnej stołówce. Jak zwykle swoje muzyczne uzdolnienia zaprezentowała Młodzieżowa Orkiestra Dęta „HENRYCZKI”, której nieodłącznie towarzyszą czirliderki kierowane przez sorkę Małgorzatę Smit. Pani Agnieszka Frączek wraz ze swoim zespołem wokalnym przygotowała niezwykle barwny powrót do piosenek lat 70. Dziewczęta długo i solidnie ćwiczyły i trzeba przyznać, że talentu im nie brakuje. Po raz pierwszy zadebiutował Zespół Tańca Współczesnego prowadzony przez p. Gabrielę Łupinę. Wspaniały występ uczennic naszej szkoły przedstawił walkę dobra i zła. Układ taneczny oraz jego wykonanie bardzo spodobały się publiczności i został nagrodzony burzą oklasków. Po części typowo artystycznej, nasi nauczyciele w-fu przygotowali dla gimnazjalistów rozgrywki sportowe.

Nasza szkoła stoi otworem przed wszystkimi chętnymi, tak, więc mamy nadzieję, że będzie się cieszyła powodzeniem wśród absolwentów gimnazjów, których serdecznie do siebie zapraszamy.

Informacje zebrała Monika Kot

Staramy się dbać o czystość... ... czy to tak trudno zrozumieć?

Realizując zapisy ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, doceniając jej znaczenie dla estetyki, Rada Miejska podjęła Uchwałę Nr XIX/177/04 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie ustalenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Bychawa.

Dorealizacji tej uchwały zobowiązano Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Bychawie. Jednak wykonywanie tych obowiązków zależy w równym stopniu od BPK, jak i od poszczególnych mieszkańców. Nie jest możliwe, by samo Przedsiębiorstwo w sposób

skuteczny zastąpiło aktywność i troskę o stan miasta i gminy bez współpracy ze strony lokalnej społeczności. Przyjęta przez Radnych Uchwałą proponuje uporządkowanie środowiska wspólnym wysiłkiem, przy czym niebagatelne znaczenie ma realizacja obowiązków przez społeczeństwo. Waszym bowiem obowiązkiem, jest zbiórka i gromadzenie nieczystości w kontenerach, pojemnikach, workach, czy luzem, natomiast naszym, ich wywóz.

Zgodnie z uchwałą, roczna opłata za tą usługę wynosi 10 zł od jednego mieszkańca z terenu wsi oraz 22 zł od mieszkańców miasta, dotyczy to budownictwa o charakterze jednorodzinny. Przedsiębiorstwo co prawda przystąpiło do spo-

ządzania umów z mieszkańcami gminy na wywóz zgromadzonych nieczystości w maju ubiegłego roku, jednak na ogólny stan mieszkańców w mieście umowy podpisało 30%, zaś na wsi – 55%.

Z przykrością należy stwierdzić, że jak dotychczas zainteresowanie społeczeństwa tym problemem nie wzrosło, a zadłużenie w stosunku do Przedsiębiorstwa, wprost przeciwnie, i na dzień 28 lutego 2005 r. wynosiło ono 12.232,49 zł. Podejmowane przez Gminę i Przedsiębiorstwo inicjatywy nie znalazły pełnego zrozumienia. Wydaje się, że należy podjąć inne radykalne środki w stosunku do osób uchylających się od płatności za wywóz nieczystości stałych.

Bardzo ważnym elementem jest edukacja całego społeczeństwa, a także uświadomienie poziomu kosztów, które trzeba ponieść, by likwidować teraz i w przyszłości skutki niewiedzy, czy też bezzwrotności w zakresie korzystania z ograniczonych zasobów środowiska.

Lech Klimek

Prezes Zarządu, Bychawskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Bychawie

odpowiednio leczony daje wysoki odsetek wyleczeń. SP ZOZ w Bychawie zaprasza kobiety w wieku 30- 59 lat na bezpłatne badania cytologiczne

Zapisy pod telefonem 56-60-134 wew. 74

...

Rak piersi jest najczęściej występującym nowotworem złośliwym u kobiet i stanowi on ok. 20% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce. Drastyczny wzrost zachorowań występuje w przedziale wiekowym od 50 do 65 roku życia. Najważniejszym czynnikiem w istotny sposób wpływającym na wynik leczenia jest wykrycie nowotworu w jak najwcześniejszym stadium rozwoju. Metodą w znaczny sposób umożliwiającą rozpoznanie zmian patologicznych jest mammografia. Taka możliwość pojawiła się w Bychawie. Jeżeli jesteś kobietą w przedziale wiekowym 50- 69 lat i nie miałaś do tej pory wykonanej mammografii lub od wykonania poprzedniego badania minęły 24 miesiące, zapraszamy na bezpłatne badanie

mammograficzne w Pracowni RTG Przychodnia w Bychawie.

Zapisy pod telefonem 56-60-134 wew. 54

...

Choroby Układu Krążenia są główną przyczyną zgonów w Polsce i na świecie. Umieralność z tego powodu w Polsce należy do najwyższych w regionie europejskim. Ważną rolę w rozwoju chorób układu krążenia odgrywają niektóre wzorce zachowań składające się na współczesny styl życia. Są to: niewłaściwe odżywianie się, mała aktywność ruchowa, palenie papierosów, picie alkoholu, stres. Wzorce te powtarzane przez dłuższy okres czasu mogą prowadzić do zaburzeń biochemicznych i fizjologicznych u człowieka. Te niewłaściwe zachowania i wywołane przez nie zaburzenia biochemiczne określane są przez Światową Organizację Zdrowia jako czynniki ryzyka najistotniejsze w przypadku chorób układu krążenia. SP ZOZ w Bychawie zaprasza osoby w wieku 35- 55 lat na bezpłatne badanie profilaktyczne w ramach programu profilaktyki chorób układu krążenia.

SP ZOZ w Bychawie

Koledze z pracy
Panu Sylwestrowi Krusińskiemu
z powodu śmierci Ojca
wyrazy głębokiego współczucia
składają:
Burmistrz, kierownictwo oraz pracownicy
Urzędu Miejskiego w Bychawie

Rodzinie Państwa Kryków
wyrazy głębokiego żalu i ubolewania
po stracie najdroższego Męża i Ojca,
zasłużonego Sołtysa wsi Osowa,
dobrego Kolegi i Współpracownika
składają:
Burmistrz, kierownictwo oraz pracownicy
Urzędu Miejskiego w Bychawie

Wydawca: GMINA BYCHAWA

Adres redakcji: 23-100 Bychawa,
ul. Partyzantów 1, pokój nr 25
tel. (0-81) 56-60-004 wew.24, .

Redaktor naczelna: Ilona

Fijolek-Mitula. e-mail: gzbg@wp.pl
Dyżury redakcji pełnione są
codziennie od 8⁰⁰ do 15⁰⁰
Współpraca fotograficzna:
R.Rusinek.
Nakład: 1000 egz.
Redakcja nie zwraca tekstów nie
zamówionych oraz zastrzega sobie
prawo do ich skracania
i adiustowania.

Redakcja nie odpowiada za treść
zamieszczanych ogłoszeń.

Skład i druk:

AWR MAGIC, Lublin,
ul. Spadochroniarzy 7,
tel. 081/441-13-91,
e-mail: magic@magic.lublin.pl

Chrystus Zmartwychwstał! Prawdziwie Zmartwychwstał!

Czas Wielkiego Postu dobiega końca. Triduum Paschalne jest szczytem tego świętego czasu. W szczególny sposób zechcemy przeżyć Wielki Czwartek – dzień ustanowienia sakramentu Eucharystii i Kapłaństwa, tym bardziej, że obecny rok z woli Ojca Świętego jest przeżywany jako Rok Eucharystii.

Wielki Piątek – dzień, w któ-

rym umarł Chrystus, dzień żałoby i smutku. Droga krzyżowa ulicami naszego miasta niech będzie dla nas jeszcze jedną sposobnością głębszego wejścia w tę tajemnicę Bożej miłości w stosunku do nas – słabych, grzesznych ludzi.

Po tych dniach smutku i ostatnich przygotowaniach nastanie poranek Wielkanocny – Dzień Zmartwychwstania Chrystusa,

dzień tryumfu życia nad śmiercią, dzień wielkiej radości.

Chrystus Zmartwychwstał! Prawdziwie Zmartwychwstał! Niech ta podstawowa prawda naszej wiary stanie się dla wszystkich źródłem radości. Niech Chrystus Zmartwychwstały obecny w swoim Kościele – szczególnie w Najświętszym Sakramencie – obdarza wszystkich potrzebnymi łaskami, umacnia wiarę i nadzieję, niech pomnaża miłość, a ta z kolei niech wyrazi się w naszej trosce o żyjących obok nas biednych i potrzebujących, bezrobotnych i rodziny wielodzietne.

**Radosnych Świąt Wielkanocnych
Świąt Zmartwychwstania
Jezusa
Życzą wasi duszpasterze**

*Ciepłych, pełnych radosnej
nadziei Świąt
Zmartwychwstania Pańskiego,
a także kolorowych spotkań
z budzącą się do życia przyrodą*

życzy
Zarząd
Miejsko-Gminny
Sojuszu Lewicy
Demokratycznej
w Bychawie

A w Starej Wsi święta wcześniej... - czyli II Międzszkolny Konkurs Wielkanocny

17 marca 2005 r. w Szkole Podstawowej w Starej Wsi Drugiej odbył się II Międzszkolny Konkurs Wielkanocny. Jego celem jest kultywowanie tradycji wielkanocnych. Uczestnicy przygotowali prace w czterech kategoriach: mała palma, stroik, pisanka i kategoria zbiorowa-duża palma (2m części uwitej). W konkursie wzięły udział następujące szkoły: SP w Bychawce, SP w Bychawie, SP w Zaraszowie, SP w Koszarzewie i oczywiście my jako gospodarze. Jury składające się z przedstawicieli poszczególnych szkół i starowiejskiego księdza proboszcza St. Szatkowskiego oceniało prace biorąc pod uwagę rodzaj zastosowanych materiałów, oryginalność pomysłu, staranność i estetykę wykonania.

Przy ocenie stroików zwracano uwagę przede wszystkim na to, czy wszystkie elementy były samodzielnie wykonane przez uczestnika konkursu, a nie ku-

pione w sklepie. Fakt, że stroików było bardzo dużo, a każdy z nich niezwykle piękny i oryginalny (bo wykonany z przeróżnych materiałów tj.: drewno, korzenie, gałęzie wierzbowe i brzoźowe, pióra, trawy, mech, słoma, itp.), sprawił, że Komisja miała niemały problem z oceną i wyborem tych najpiękniejszych.

Tradycja wicia dużych palm przez uczniów starszych klas naszej szkoły jest kultywowana już od kilkunastu lat, dlatego też, tą umiejętność dzieci mają opanowaną doskonale. Już w czasie wakacji zbierają kwiaty, zioła i trawy, by móc z nich komponować piękne palmy (wiją je w szkole). Efektami swojej pracy potrafią zaskoczyć dorosłych.

Najłatwiejsza dla Komisji okazała się ocena pisanek i małych palm.

Wyniki konkursu przedstawiają się następująco:

Duża palma – praca zbiorowa

1. Szkoła Podstawowa w Bychawce
2. Szkoła Podstawowa w Starej Wsi
3. Szkoła Podstawowa w Bychawce

STROIK – kategoria indywidualna

- Katarzyna Tworek SP w Starej Wsi – I miejsce
Bartek Kamiński, SP w Zaraszowie – II miejsce
Małgorzata Chmielowiec, SP w Bychawce – III miejsce

PISANKI

- Ewelina Ciężak, SP w Koszarzewie – I miejsce
Kacper Rakuś, SP w Starej Wsi – II miejsce
Anita Radoszek, SP w Bychawce – III miejsce

MAŁA PALMA

- Konrad Jezienicki, SP w Zaraszowie – I miejsce
Karolina Szwałek, SP w Bychawie – II miejsce
Katarzyna Grabczyńska, SP w Bychawce – III miejsce

Gratulujemy wszystkim nagrodzonym i pozostałym uczestnikom, których prace również były piękne. Dziękujemy Panu Z-cy Burmistrza Janowi Mazurkiewiczowi za obecność w czasie rozstrzygnięcia konkursu. Komisji za wyłonienie najpiękniejszych prac i wszystkim nauczycielom za zachęcenie dzieci do udziału w konkursie. Serdeczne podziękowania kierujemy również do Rady Rodziców naszej szkoły za ufundowanie nagród dla zwycięzców.

Marta Żyśko, SP w Starej Wsi

Pisanki-drapanki, wielkanocne „dzierganki”

Tradycyjnie już w Bibliotece Publicznej w Bychawie w przeddzień święta Wielkiej Nocy można obejrzeć wystawę. Serwety, serwetki autorstwa p. Małgorzaty Stawskiej, oraz pisanki-skróbanki wykonane przez p. Grzegorza Szttyraka, cieszą oko i radują serca. Artystycznie wykonane sploty, pełne precyzji a zarazem fantazji wprowadzają w atmosferę świąt. Typowe dekoracje, które można wykorzystać również przy nakrywaniu

świętecznego stołu to dodatkowo atut tej interesującej ekspozycji.

Zainteresowanych zapraszamy do zwiedzenia!

ewina

*Z okazji zbliżających się
Świąt Wielkanocnych
przesyłamy dla wszystkich
naszych przyjaciół
garść refleksji związanych
z tym pełnym zadumy,
ale także radosnym czasem.*

życzy
Zarząd Gminny
Polskiego Stronnictwa
Ludowego
w Bychawie

*Czy to szeptane w podziwie,
czy wyspiewane
w tryumfalnym Alleluja
Przeżycie Wielkanocne
niech napętnia nasze serca
Nadzieją.*

Czytelnikom Głosu Ziemi Bychawskiej
oraz Głosu Regionalistów
Życzy Redakcja

**W Urzędzie Stanu Cywilnego w Bychawie,
w okresie od 25 lutego 2005 r. do 18 marca
2005 r. zarejestrowano następujące:**

AKTY URODZEŃ

Trzcziński Michał Nikodemów
Głąb Zuzanna Biskupie

*Z okazji urodzenia dziecka składam
rodzicom serdeczne gratulacje.*

Nie zarejestrowano aktów małżeństw

Sporządzono 21 aktów zgonu, w tym 11 mieszkańców
gminy Bychawa oraz 10 mieszkańców innych
miejscowości

*Rodzicom zmarłych składam
wyrazy głębokiego współczucia.*

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
Regina Skoczylas

**NAPRAWA
TELEWIZORÓW
KOLOROWYCH
CZARNO-BIAŁYCH**
naprawy na poczekaniu
tel. 0 602 642 166

W BYCHAWIE na przeciwko dworca PKS
Środa 8.00-16.00; Czwartek 8.00-16.00

NAGROBKI GRANITOWE
(granit krajowy i importowany)
tanio poleca producent:
Zakład Kamieniarski
Strzyżewice Rechta
tel.(081)566 66 60

blaty
schody
parapety

Sprzedż na raty

